

роботи адміністрація повинна створювати в трудовому колективі необхідні умови для саморозвитку та реалізації творчого потенціалу педагогів. Стосунки між адміністрацією і підлеглими повинні будуватись на демократичних засадах, стимулюватись творчість педагогів, створюватись умови і надаватись всі можливості для їх успішної атестації. Це можна втілити в життя за допомогою чотирьох аспектів: управлінського; педагогічного; дидактичного; методичного.

Отже, результативність навчальної і професійної діяльності керівника та педколективу підпорядкованого йому закладу освіти буде підвищуватись, якщо він стратегічно ставить завдання, розробляє план щодо їх реалізації та бере на себе відповідальність за їх досягнення. Нові запити суспільства вимагають наукового аналізу особистісних і професійних якостей керівника закладу професійної та фахової передвищої освіти, мотивів управлінської діяльності тощо.

Список використаних джерел:

1. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи) / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2003. – 216 с.
2. Голубєва М. О. Визначення ключових компетентностей майбутніх учителів: європейський досвід / М. О. Голубєва, І. В. П'янкoвська // Наукові записки. Том 84. – Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. – К. : Видавничий дім «Києво- Могиллянська академія», 2008. – 73 с.

Ірина Мося,

завідувач методичним відділом навчально-виробничого ПП «Інтелект», кандидат педагогічних наук

ІННОВАЦІЙНІ ФУНКЦІЇ СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Сьогодні вітчизняної освіти пов'язане з модернізацією педагогічного процесу на засадах нової освітньої концепції – компетентнісного підходу. Загальновизнано, що методологія компетентнісного підходу в освіті ґрунтується на концептуальній ідеї заміни усталеного роками репродуктивного навчання творчо дієвим, яке має сприяти не лише оволодінню знаннями, уміннями та навичками, а й особистісному розвитку тих, хто навчається, формуванню системи соціокультурних потреб, цінностей суспільного життя. Таким чином, особливість даного підходу полягає у тому, що він не обмежується обсягами знань, умінь та навичок, а спрямований на всебічний, цілісний розвиток особистості. Важливо дати відповідь на питання: як практично реалізовувати положення компетентнісної освіти?

Попри розмаїття підходів, домінує думка про те, що бібліотека, володіючи значним потенціалом інформаційно-освітніх ресурсів, має стати

медіацентром, підрозділом, який функціонально забезпечує відкритий і повноцінний доступ до інформації, цілеспрямовано формує мотивацію самоосвітньої діяльності учнів і педагогів через надання певних інформаційних ресурсів – книг, електронних посібників, електронних довідників, відеопрезентацій, періодики тощо. Нині бібліотека навчального закладу має бути частиною освітньо-інформаційного простору, середовищем, що функціонує як культурно-просвітницька й науково-освітня установа та забезпечує акумуляцію і широкий доступ зацікавлених осіб до документально-інформаційних ресурсів. З цих позицій вкрай важливо кардинально переосмислити роль, місце, функції та завдання сучасної бібліотеки в закладах професійної (професійно-технічної) освіти (ПОПТО), гімназіях, ліцеях тощо. Мова про можливість розширення діапазону діяльності бібліотек за рахунок інноваційно-комунікаційних технологій (використання мережевих технологій, створення власного сайту, електронний пошук інформації тощо), що суттєво модернізують усі складові інформаційно-бібліотечного середовища.

Дані педагогічних досліджень свідчать про те, що нині в арсеналі роботи бібліотеки навчального закладу змінюються узвичаєні форми діяльності бібліотекарів, виділяються такі основні прогресивні напрями їхньої роботи:

- інформаційно-бібліографічне забезпечення навчально-виховного процесу;
- розвиток творчого потенціалу учнів через залучення до роботи з книгою, формування іміджу обізнаної людини;
- активізація інтелектуального потенціалу учнів з обмеженими можливостями, корекція їхньої поведінки, забезпечення соціальної адаптації та соціалізації шляхом спілкування з книгою;
- залучення учнів до використання комп'ютера для отримання нових знань;
- формування в учнів умінь самостійної роботи з книгою, прийомів пошуку інформації засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Саме аспект розвитку творчого потенціалу особистості учня, розвиток його самоосвітніх здатностей має бути в центрі уваги педагогічних працівників. Мова про те, що, по-перше, самоосвітні процеси мають бути науково керованими, а по-друге – уміннями навчатися учні мають цілеспрямовано оволодівати вже з перших днів навчання в навчальному закладі.

З позицій компетентнісного підходу, основним безпосереднім результатом освітньої діяльності є формування компетентностей особистості, однією з яких – є самоосвітня. На сьогодні немає необхідності переконувати педагогічний загал у важливості розробки і впровадження в педагогічну практику більш досконалих методик навчання, які забезпечують підвищення якості навчального процесу, сприяють активізації пізнавальної діяльності учнів, розвиток їхніх розумових здібностей. У вирішенні цієї проблеми

значна роль відводиться формуванню у них умінь і навичок самостійного мислення та практичного застосування знань. Важливим є й формування навичок самостійного розумової праці. Це тим більше важливо, що, які б знання і в якому обсязі не отримували учні, ці знання мають незворотну тенденцію застарівати, відставати від потреб життя. Де ж вихід? Вихід у вирішенні завдання – навчити учнів учитися самостійно, набувати знання з різних джерел інформації самостійним шляхом, оволодіти якомога більшою різноманітністю видів і прийомів самостійної роботи. І в цьому велику роль відіграє саме бібліотека. Як свідчить практика, нині бібліотека перетворюється на інноваційну установу, своєрідний інформаційно-культурний центр, спрямований на цілеспрямоване формування самоосвітніх здатностей учнів, розвиток інформаційної культури і методичної компетентності педагогів.

У процесі обговорення проблем самоосвіти учнів з директорами, заступниками директорів з навчальної, методичної та виховної роботи, бібліотекарями, педагогічними працівниками закладів ПОПТО Дніпропетровської, Київської областей, м. Києва більшість учасників опитування висловили думку щодо необхідності спеціально організованого додаткового навчання учнів здатностям самостійно оволодівати знаннями, розвивати власні пізнавальні здібності.

Серед пріоритетів діяльності бібліотеки навчального закладу домінантним має бути цілеспрямована робота щодо розвитку інтелектуального потенціалу учнів. Залучення потенціалу інформаційно-освітнього середовища бібліотеки до додаткових форм організації навчання (спецсеминари, факультативи, гуртки, студії тощо) суттєво активізує розвиток самоосвітніх здатностей не лише вихованців, а й педагогічних працівників.

Тарас Олефіренко,

професор кафедри теорії і методики технологічної освіти, креслення та комп'ютерної графіки, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук, доцент

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Професійно-технічна (професійна) освіта є комплексом педагогічних та організаційно-управлінських заходів, спрямованих на забезпечення оволодіння громадянами знаннями, уміннями і навичками в обраній ними галузі професійної діяльності, розвиток компетентності та професіоналізму, виховання загальної і професійної культури. Професійно-технічна (професійна) освіта здобувається у професійно-технічних навчальних закладах.